

Sammanfattning av Springa 5 km under 30 minuter

Tre system som måste tränas

System	Vad det innebär
Aerob kapacitet (VO2max)	Målet: minst 35-40 ml/kg/min. Nybörjare startar typiskt på 25-30 - förbättras snabbt med regelbunden löpning.
Laktattröskel	Din kropp måste klara att jobba på ett tempo där mjölksyran inte ansamlas snabbare än den bryts ner.
Löpeekonomi	Hur effektivt du använder syre vid ett givet tempo. Styrketräning förbättrar löpeekonomin med 4-8 %.

Tempomålet: 6 min/km

30 minuter på 5 km kräver ett jämnt tempo på exakt 6 min/km. Dela upp i tre kilometerfaser: starta i 6:10-6:15, hämta in i 5:55-6:00 på km 3-4 och avsluta starkt på sista kilometern.

Strukturen: 3 pass per vecka (12-16 veckor)

Pass	Innehåll och syfte
Pass 1 - Lugnt grundpass	Lätt jogg 40-60 min, RPE 5-6. Bygger aerob bas och förbättrar VO2max.
Pass 2 - Intervallpass	5-8 x 800 m i måltempo (ca 5:45-5:55 min/km) med 90 sek vila. Höjer laktattröskel.
Pass 3 - Tempokörning	20-25 min kontinuerligt i 6:05-6:20 min/km. Ökar förmågan att hålla jämnt tempo.

10-procentsregeln

Öka aldrig den totala löpvolymer med mer än 10 % per vecka. Hjärtat och lungorna hinner anpassa sig snabbt - men senor och leder behöver mer tid.

Komplement som gör skillnad

Område	Praktisk riktlinje
Styrketräning	2 x/vecka. Fokus på gluteus, hamstrings och bål. Minskar skaderisk och förbättrar löpeekonomin.
Sömn	Minst 7-9 h/natt. Djupsömnen är när kroppen reparerar skadad vävnad.
Näringsåterhämtning	Ät protein + kolhydrater inom 30 min efter hårda pass. Stöder muskelreparation.
Aktiv vila	Lätt rörelse på viledagar - promenad eller lätt cykling - ökar blodcirkulationen och påskyndar återhämtning.

Lyssna på kroppen

Signal	Åtgärd
Illamående under pass	Sänk tempot direkt. Inte ett tecken på svaghet - ett tecken på för hög intensitet.
Ihållande smärta > 2 dagar	Börja med 2-3 dagars vila. Sök hjälp om smärtan kvarstår.
Extrem trötthet	Lägg in en extra vilodag. Överträning bromsar framstegen.

Mental förberedelse

Forskning visar att mental träning kan förbättra prestationen med 10-15 %. Spendera 2-3 minuter före svåra pass på att visualisera dig själv i ett jämnt, kontrollerat tempo på målsidan av 6 min/km.